

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O‘zbekiston respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2021-yil 26-fevraldagi “Professional ta’lim muassasalarining boshqaruv hamda pedagog kadrlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi 106-sonli qarori.
2. Nosirov.B.G’, “Masofaviy ta’lim sharoitida pedagog kadrlar kasbiy kompetentligini takomillashtirishning o‘rni va ahamiyati”. ”Pedagogika” ilmiy nazariy metodologik jurnal / 2023-yil 4-son; 85-88 betlar.
3. Nosirov.B.G’, “Masofaviy ta’lim sharoitida pedagog kadrlar kasbiy kompetentligini takomillashtirish tuzilmasi” – “Innovations in technology and science education” jurnali 2-son, 2023-yil. 146-152-betlar.
4. Parpiev.A., Maraximov.A., Hamdamov.R., Begimkulov.U., Bekmuradov.M., Tayloqov.N., Elektron universitet. Masofaviy ta’lim texnologiyalari O‘zMU davlat ilmiy nashriyoti. -T.: 2008, 196 b.
5. T.T.Shoymardonov., “Pedagog kadrlar malakasini oshirish va kasbiy faoliyati monitoringini tashkil etishning elektron tizimi”, PhD dissertatsiyasi, Toshkent 2017 yil, 37-44-betlar.
6. <https://my.moqt.uz/>

PEDAGOGIK TADQIQOTLARDA RAQAMLI VA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH

Nodira Yunusova Anvar qizi
Muhammad al-Xorazmiy nomidagi
Toshkent Axborot Texnologiyalari Universiteti

Annotatsiya. Ta’limning imkoniyatlarining kengayganligini sohada zamonaviy axborot texnologiyalar yordamida masofali va mobil ta’lim turlari qo‘llanilayotganligi bilan izohlash mumkin. Ushbu maqolada mobil ta’limning imkoniyatlari, o‘quv jarayonida qo‘llanilishi, mobil ta’limni joriy etish muammolari masalalari haqida fikr yuritiladi.

Kalit soʻzi: axborot texnologiyalar, oʻquv jarayoni, Mobil taʼlimni loyihalashtirish.

Kirish. Hozirgi kunda taʼlim tizimida axborot texnologiyalardan foydalanish borasidagi tadqiqotlarning aksariyati m-learning(mobile learning – mobil taʼlim) haqida boʻlib, aksariyat ilmiy maqolalar pandemiya davrida mobil taʼlimni qoʻllash va uning samaradorligiga bagʻishlandi. Pandeemiya davrida yuqoridagi tadqiqotda keltirilgan mulohazalar taʼlimda masofaviy taʼlimni qoʻllash majburiyligi nuqtai-nazardan qaralgan va tadqiq etilgan. Aslida pandemiya davrida barcha sohalar masofaviy ishlashga oʻtganligi va muloqat muayyan vaqt axborot texnologiyalari orqali tashkil etilganligi sababli ham taʼlimning barcha bosqichlari masofaviy tarzda tashkil etildi. Bu jarayon nafaqat taʼlim tizimidagi balki maʼlum bir soha xodimlarini ham oʻzaro muloqotda raqamli texnologiyalardan foydalanish koʻnikmalarini shakllantirishda xizmat qildi. Mobil taʼlim rivojlanib borishishinig asosiy sababi mobil texnologiyalarning raqamli olamda inson faoliyatini barcha sohalarida keng formatda tatbiq etilishi va bu texnologiyalarning insoniyat tomonidan ijobiy qabul qilinishi bilan izohlash mumkin. Mobil taʼlimning oʻquv jarayonida qoʻllanilishi. Dunyoda masofaviy taʼlimni tartibga solish nazariyani mobil taʼlim uchun tegishli nazariy asos sifatida qabul qilishadi va mobil taʼlim ham qoʻllanilish nuqtai nazardan mantiqan masofaviy taʼlimning ishlash algoritmlariga asoslanadi. Asosan tadqiqotlarda mobil taʼlimni qoʻllanilishiga qarab toʻrtga ajratishgan:

- 1) yuqori darajada masofaviy ijtimoiylashtirilgan mobil oʻqitish,
- 2) yuqori darajadagi masofali individual oʻqitish,
- 3) past darajadagi masofali ijtimoiylashtirilgan mobil oʻrganish,
- 4) past darajadagi masofali individual oʻqitish[5, 12-b].

Mobil taʼlimni loyihalashtirish va dasturlashtirish nuqtai nazardan yuqoridagi ilmiy qarashlarga koʻra sodda ijtimoiylashtirilgan individual mobil taʼlim va murakkab ijtimoiylashtirilgan individual mobil taʼlim turlariga boʻlib oʻrganish mumkin boʻladi. Bu maʼlum bir maʼnoda mobil taʼlim dasturning taʼlimy funktsiyasi darajasidan kelib chiqqan holda baholanadi. Taʼlimiy imkoniyatlar xuddi masofaviy

ta'limda bo'lganidek mobil ta'limda ham barcha tamoyillarni o'zida mujassamlashtirilishi nuqtai nazardan baholanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Y. Park and V. Tech, "A Pedagogical Framework for Mobile Learning: Categorizing Educational Applications of Mobile Technologies into Four Types," 2011.
2. Acharya and D. Sinha, "Assessing the Quality of M-Learning Systems using ISO/IEC 25010," Int. J. Adv. Comput. Res., vol. 3, no. 3, pp. 2277–7970, 2013.
3. S. Chitturi and G. C. Farrell, "Adverse effects of hormones and hormone antagonists on the liver," Drug-Induced Liver Dis. Second Ed., vol. 19, no. 1, pp. 222–241, 2007.
4. B. Hirsch and J. W. P. Ng, "Education Beyond the Cloud: Anytime-anywhere learning in a smart campus environment," no. October, 2016.
5. J. T. Norbutaevich, "Use of Digital Learning Technologies in Education on the Example of Smart Education," J. La Edusci, vol. 1, no. 3, pp. 33–37, 2020, doi: 10.37899/journallaedusci.v1i3.193.
6. J. T. Norbutaevich, "USE OF MOBILE APPLICATIONS IN THE PROCESS OF TEACHING INFORMATION TECHNOLOGY," Eur. J. Res. Reflect. Educ. Sci., vol. 8, no. 6, 2020.
7. Бегматова Н. Х., Жураев Т. Н., Юлдошев И. А. Обучение теме "способы изображения алгоритма" на основе электронно-компьютерной технологии //информатизация образования: теория и практика. – 2015. – С. 190-192.
8. Жураев Т. Информатика дарслари самарадорлигини оширишда замонавий педагогик технологиялардан фойдаланиш //Нукусский государственный педагогический институт имени Аджинияза журнал «Фан ва жамият». – 2015. – Т. 1. – №. 1. – С. 47-50.

9. Norbutaevich J. T. Use Of Mobile Applications In The Process Of Teaching Information Technology //European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences. – 2020. – T. 8. – №. 6. – C. 100-106.

YAPONIYA OLIY TA'LIM TIZIMI BOSHQARUVI

K.Z.Mamatkarimov

BIMM toyanch doktoranti

@k-beck@mail.ru

Yaponiya ta'lim tizimi olti yillik boshlang'ich maktab (6–12 yoshli bolalar uchun), uch yillik o'rtani o'z ichiga olgan "olti-uch-uch-to'rt" tizimini qo'llaydi. 13–15 yosh), uch yillik o'rta maktab (ya'ni 16–18 yoshdagilar uchun to'liq o'rta yoki o'rta maktab) va to'rt yillik universitet. To'qqiz yillik boshlang'ich va to'liq o'rta maktab majburiydir. Ta'lim, madaniyat, sport, fan va texnologiyalar vazirligi ma'lumotlariga ko'ra, o'rta maktab bitiruvchilarining yuqori foizi (2013 yilda 98,4%) o'rta yoki tegishli maktablarda o'qidi, taxminan yarmi (53,2%) oliy ta'lim darajasida ta'lim oldi. "Olti-uch-uch-to'rt" tizimiga amal qilmaydigan ba'zi maktablar mavjud, masalan, tibbiyot, farmatsevtika va stomatologiya maktablari.

Oliy ta'limda xususiy ta'lim muhim rol o'ynaydi. 2013 yil holatiga ko'ra, boshlang'ich maktablarning atigi 1,0 foizi, o'rta maktablarning 7,3 foizi va o'rta maktablarning 26,5 foizi xususiydir. Aksincha, Yaponiyadagi 782 ta universitetning 77,5 foizi xususiy, qolganlari 11,0 foizi milliy va 11,5 foizi boshqa davlat (prefektura yoki shahar) universitetlaridir.

Yaponiyada uchta asosiy universitet turi mavjud bo'lib, ular milliy, davlat va xususiy universitetlar. Yaponiyada o'quv yili an'anaviy tarzda apreldan keyingi martgacha davom etadi va ko'pchilik universitetlarida shunday.

- *Milliy universitetlar* - Yaponiya hukumati tomonidan moliyalashtiriladi va odatda mamlakatdagi eng nufuzli muassasalar sifatida qaraladi. Jami 86 ga yaqin, shu jumladan Tokio universiteti - dunyodagi eng yaxshi 30 ta universitetdan biri.